

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Dabas aizsardzības aktualitātes meža īpašniekiem

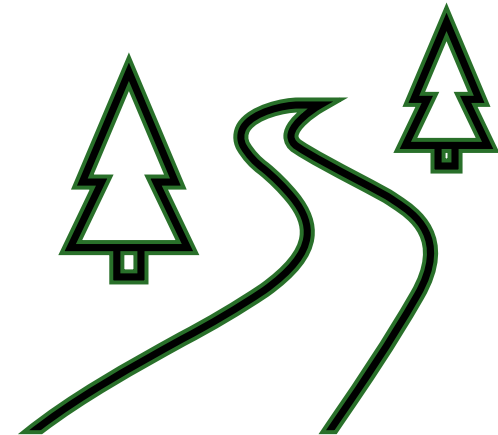
Daiga Vilkaste
2025

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Saturs

- ☛ **Likuma grozījumi: Kompensācijas** par ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās;
- ☛ **Dabas atjaunošanas regula.**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Kompensācijas (I)

- ✦ Informatīvais ziņojums «Par priekšlikumiem kompensāciju nodrošināšanai par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās un iespējamajiem finanšu avotiem kompensāciju segšanai», pieņemts MK 15.10.2024.

Tālākā rīcība:

Grozījumu saskaņošana likumā "Par kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās« (**jauns kompensāciju veids: zemes maiņa**).

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Kompensācijas (II)

- ✦ **Izstrādāt atbalsta programmu zemes īpašniekiem**, veicinot zemes īpašnieku iesaisti bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā un klimata mērķu sasniegšanā (*brīvprātīgās saistības neatceļ Natura 2000 veidošanu un normatīvo prasību noteikšanu Dabas direktīvu satvarā, tās ir kā papildus mehānisms*);
- ✦ **Izvērtēt nepieciešamību** izstrādāt kompensācijas tirgus mehānismu par bioloģiskās daudzveidības kredītu sistēmu;
- ✦ **Zemes maiņa kā kompensācija** par saimnieciskās darbības ierobežojumiem-sadarbībā ar ZM un akciju sabiedrība «Latvijas valsts meži».

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Kompensācijas (III)

☛ Zemes maiņa:

- ☛ Kas var pretendēt;
- ☛ Atbildīgā iestāde;
- ☛ Nosacījumi;
- ☛ Procedūra;
- ☛ Līgums.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Dabas atjaunošanas regula

Stājās spēkā
2024. gada
18. augustā,
ir tieši
piemērojama

Ekosistēmu atjaunošana: atjaunot vismaz 20% no ES sauszemes un jūras teritorijām līdz 2030. gadam; 100% līdz 2050. gadam;

Bioloģiskās daudzveidības uzlabošana: veicināt sugu un biotopu labvēlīgu aizsardzības stāvokli;

Pilsētās zaļo teritoriju veidošana: palielināt zaļās zonas pilsētās, lai mazinātu karstuma salu efektu un veicinātu rekreācijas iespējas;

Ilgtermiņa lauksaimniecība: veicināt ilgtspējīgas lauksaimniecības prakses, kas palīdzēs saglabāt un atjaunot dabas resursus;

Divu gadu laikā jāizstrādā nacionālie dabas atjaunošanas plāni.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Pamatuzstādījumi

- ✦ Sinerģijas ar citiem politikas plānošanas dokumentiem un politikas mērķiem;
- ✦ Esošā finansējuma ietvaros (līdz 2027. gadam). Regula neprasa pārplānot KLP un KZP finansējumu;
- ✦ Aktīvi un pasīvi atjaunošanas pasākumi;
- ✦ Zemes īpašniekiem un lietotājiem – brīvprātīgi pasākumi;
- ✦ Detalizēti pasākumi – līdz 2030. gadam ar pārskatīšanu 2032. gadā;
- ✦ Stratēģiskie virzieni līdz 2040. un 2050. gadam.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

12. Pants – Meža ekosistēmu atjaunošana

- Pasākumi papildinoši tiem, kas nepieciešami ES sugu un biotopu atjaunošanai;
- Meža putnu indekss uzrāda augšupejošu tendenci (2024. gads bāzes gads, sasniedzamo līmeni nosaka DV);
- Seši no septiņiem minētiem meža ekosistēmu indikatoriem uzrāda augšupejošu tendenci, mērot pret 2024. gadu. EK izstrādās priekšrakstus (2028. gads) (regulas VI pielikums);
- Indikatoru mērķus var nesasniegt – nepārvarama vara, tostarp dabas katastrofas un mežu ugunsgrēki, klimata pārmaiņu izraisītas dzīvotņu pārveides.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

13. Pants – Papildu trīs miljardu koku stādīšana

- Minēto saistību izpildei vajadzīgo pasākumu mērķis ir **palielināt ekoloģisko savienojamību**, un to pamatā ir ilgtspējīga apmežošana, atkārtota apmežošana un koku stādīšana, kā arī pilsētu zaļās zonas palielināšana.
- EK priekšraksti par papildināmību;
- Prioritāte vietējām sugām, sugu un vecumstruktūras daudzveidības veicināšanai.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Nacionālais dabas atjaunošanas plāns (I)

- Kvantitatīvi dati par atjaunojamām platībām, telpiski dati, kur attiecināms;
- Pamatojumi, pieņēmumi, apstiprinājumi, pierādījumi;
- Precīzs pasākumu plānojums līdz 2030. gadam, stratēģiskie virzieni uz 2040. un 2050. gadu;
- Līdz 2027. gadam – esošais KLP un KZP ietvars;
- Salāgo ar atjaunojamo energoresursu apguves teritoriju plānu;
- Jānodrošina sabiedrības iesaiste kā stratēģiskā novērtējuma (SIVN) procesā (nav teikts par SIVN atjaunošanas plānam).

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Nacionālais dabas atjaunošanas plāns (II)

- ✦ Jāiesniedz līdz 01.09.2026.;
- ✦ EK vērtē un sniedz komentārus (+ 6 mēneši);
- ✦ DV izvērtē un ņem vērā visus komentārus, precizē plānu (+ 6 mēneši);
- ✦ Galīgā versija 01.09.2027.;
- ✦ Ieviešana līdz 2030. gadam, tad līdz 2032. gadam pārskata plānu un iekļauj jaunus pasākumus uz 2040. gadu.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Plānotais:

***Natura 2000* teritoriju tīkla pabeigšana – jaunās teritorijas**

Aizsardzības mērķu noteikšana katrai *Natura 2000* teritorijai – grozījumi likumā «Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām».

Prasības biotopiem ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām

10/30% aizsargātas teritorijas: informatīvais ziņojums

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies!